

Monitor Prawny Politechniki Śląskiej

poz. 1313

ZARZĄDZENIE NR 216/2024 REKTORA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ z dnia 19 listopada 2024 r.

w sprawie Procedury przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz ochrony sygnalisty

Działając na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571), w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. z 2024 r. poz. 928), zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Procedurę przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz ochrony sygnalisty stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z tym że Procedura, o której mowa w § 1, wchodzi w życie po upływie siedmiu dni od dnia podania jej do wiadomości pracownikom Uczelni poprzez ogłoszenie w Monitorze Prawnym PŚ.

Rektor PŚ: *M. Pawełczyk*

Procedura przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz ochrony sygnalisty

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Celem ustanowienia Procedury przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz ochrony sygnalisty, zwanej dalej „Procedurą”, jest stworzenie systemu wewnętrznego zgłaszania naruszeń prawa poprzez wskazanie bezpiecznych kanałów komunikacji oraz określenie ról i odpowiedzialności poszczególnych uczestników procesu, chroniącego sygnalistę przed działaniami odwetowymi.
2. Procedura ma na celu ochronę sygnalisty, który dokonuje zgłoszenia wewnętrznego w kontekście związanym z pracą, niezależnie od stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia przez niego pracy.
3. Za zapewnienie wdrożenia procedury, w tym zapewnienie zasobów niezbędnych do realizacji zadań z niej wynikających, odpowiada Rektor.

§ 2

Definicje

Ilekroć w niniejszej Procedurze jest mowa o:

- 1) działaniu następczym – należy przez to rozumieć działanie podjęte przez Uczelnię w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach niniejszej Procedury;
- 2) działaniu odwetowym – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem wewnętrznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić mu nieuzasadnioną szkodę, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście;
- 3) informacji o naruszeniu prawa – należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w Uczelni, a o którym sygnalista dowiedział się w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia;
- 4) informacji zwrotnej – należy przez to rozumieć informację przekazaną sygnaliście na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów tych działań;
- 5) Komisji ds. wyjaśniania naruszeń – należy przez to rozumieć wewnętrzną komisję powołaną do przeprowadzenia, zgodnie z niniejszą Procedurą, postępowania wyjaśniającego w zakresie zgłoszonych naruszeń prawa;
- 6) kontekście związanym z pracą – należy przez to rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w Uczelni lub na rzecz Uczelni, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- 7) osobie, której dotyczy zgłoszenie – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu wewnętrznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;
- 8) osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu wewnętrznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;

- 9) osobie powiązanej z sygnalistą – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
- 10) sygnaliście/osobie zgłaszającej naruszenie – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą;
- 11) Uczelni – należy przez to rozumieć Politechnikę Śląską;
- 12) zgłoszeniu wewnętrznym – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie Uczelni informacji o naruszeniu prawa.

§ 3

Zakres naruszeń prawa objętych procedurą

1. Naruszeniem prawa jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:
 - 1) korupcji;
 - 2) zamówień publicznych;
 - 3) usług, produktów i rynków finansowych;
 - 4) przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
 - 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
 - 6) bezpieczeństwa transportu;
 - 7) ochrony środowiska;
 - 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
 - 9) bezpieczeństwa żywności i pasz;
 - 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt;
 - 11) zdrowia publicznego;
 - 12) ochrony konsumentów;
 - 13) ochrony prywatności i danych osobowych;
 - 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
 - 15) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
 - 16) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
 - 17) konstytucyjnych wolności oraz praw człowieka i obywatela występujących w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązanych z dziedzinami wskazanymi powyżej.
2. Zgłoszenie może dotyczyć uzasadnionego podejrzenia dotyczącego zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w Uczelni.
3. Osoba, która poniosła szkodę z powodu świadomego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji przez sygnalistę, ma prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych od sygnalisty, który dokonał takiego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego.

§ 4

Sposób dokonywania zgłoszeń

1. Politechnika Śląska nie dopuszcza anonimowego zgłaszania naruszeń prawa.
2. Zgłoszenie wewnętrzne jest dokonywane pisemnie lub ustnie:
 - 1) na adres do korespondencji: Politechnika Śląska, ul. Akademicka 2A, 44-100 Gliwice z dopiskiem: „zgłoszenie naruszenia”. Korespondencja wpływająca z takim dopiskiem nie jest otwierana tylko bezpośrednio przekazywana sekretarzowi Komisji ds. wyjaśniania naruszeń lub
 - 2) na adres poczty elektronicznej: naruszenia@polsl.pl, lub
 - 3) telefonicznie pod numerem 32 400 33 00. Rozmowa jest nagrywana, o czym informowana jest osoba zgłaszająca naruszenie. Z rozmowy telefonicznej sporządzana jest dokładna transkrypcja. Nagranie jest włączane do akt sprawy, lub

- 4) bezpośrednio sekretarzowi Komisji ds. wyjaśniania naruszeń. Na wniosek sygnalisty zgłoszenie ustne może być dokonane podczas bezpośredniego spotkania zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku. Z rozmowy za zgodą sygnalisty sporządzany jest protokół, który odtwarza dokładny jej przebieg. Sygnalista może dokonywać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu rozmowy przez jego podpisanie.
3. Zgłoszenie zawiera co najmniej:
 - 1) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie;
 - 2) opis przedmiotu naruszenia;
 - 3) ewentualne dowody naruszenia;
 - 4) określenie stosunku łączącego sygnalistę z Uczelnią;
 - 5) adres do kontaktu sygnalisty (opcjonalnie).
4. W przypadku stwierdzenia braków formalnych zgłoszenia sekretarz Komisji ds. wyjaśniania naruszeń wzywa sygnalistę do ich usunięcia z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie zgłoszenia bez rozpoznania.

§ 5

Sposób postępowania ze zgłoszeniem

1. Do prowadzenia postępowań wyjaśniających Rektor powołuje Komisję ds. wyjaśniania naruszeń.
2. Komisja ds. wyjaśniania naruszeń prowadzi postępowania wyjaśniające z zachowaniem należytej staranności, zachowując zasadę bezstronności i obiektywizmu. Komisja ds. wyjaśniania naruszeń zapewnia poufność osobie dokonującej zgłoszenia.
3. Rektor powołuje sekretarza Komisji ds. wyjaśniania naruszeń, który jest odpowiedzialny za:
 - 1) przyjmowanie zgłoszeń;
 - 2) prowadzenie rejestru zgłoszeń wewnętrznych;
 - 3) spełnianie obowiązku informacyjnego wobec osoby dokonującej zgłoszenia, w szczególności udzielanie odpowiedzi.
4. Zgłoszenia, o których mowa w § 4, są przyjmowane przez sekretarza Komisji ds. wyjaśniania naruszeń i przez niego rejestrowane we właściwym rejestrze zgłoszeń.
5. W przypadku konieczności uzupełnienia lub doprecyzowania informacji ujętych w zgłoszeniu, sekretarz Komisji ds. wyjaśniania naruszeń kontaktuje się z sygnalistą, chyba że sygnalista nie podał adresu do kontaktu.
6. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zgłoszenia sekretarz Komisji ds. wyjaśniania naruszeń przekazuje osobie, która zgłosiła naruszenie, informację potwierdzającą przyjęcie zgłoszenia, chyba że sygnalista nie podał adresu, na który należy przekazać potwierdzenie.
7. Zapoznawszy się z treścią zgłoszenia sekretarz Komisji ds. wyjaśniania naruszeń przekazuje zgłoszenie do rozpatrzenia Komisji ds. wyjaśniania naruszeń.
8. Komisja ds. wyjaśniania naruszeń może zwrócić się o opinię lub pomoc w wyjaśnieniu wszystkich okoliczności naruszenia zawartego w zgłoszeniu do przedstawicieli innych jednostek lub komórek organizacyjnych Politechniki Śląskiej.
9. Dane mogące prowadzić do identyfikacji sygnalisty są znane wyłącznie Rektorowi oraz członkom Komisji ds. wyjaśniania naruszeń.
10. Jeżeli w toku postępowania przeprowadzonego przez Komisję ds. wyjaśniania naruszeń okaże się, że zgłoszenie naruszenia było bezzasadne, postępowanie jest zamykane zaś zgłoszenie podlega oddaleniu.
11. Z przeprowadzonego postępowania Komisja ds. wyjaśniania naruszeń sporządza raport i przedstawia go Rektorowi.
12. W przypadku oddalenia zgłoszenia Komisja ds. wyjaśniania naruszeń uzasadnia swoją decyzję w protokole z przeprowadzonego postępowania.
13. W przypadku stwierdzenia naruszenia Komisja ds. wyjaśniania naruszeń rekomenduje dalsze działania, które będą prowadzić do usunięcia naruszenia prawa oraz będą zapobiegały wystąpieniu w przyszłości podobnych naruszeń, i zawiera je w raporcie, o którym mowa w ust. 11.
14. Po zakończeniu postępowania sekretarz Komisji ds. wyjaśniania naruszeń przekazuje sygnaliście informację o wynikach postępowania w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia

zgłoszenia wewnętrznego. W przypadku niedokonywania potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia informację zwrotną należy przekazać sygnaliście w terminie 3 miesięcy od upływu 7 dni od dnia dokonania zgłoszenia wewnętrznego, chyba że sygnalista nie podał adresu, na który należy przekazać informację.

15. Komisja ds. wyjaśniania naruszeń jest zobowiązana do dołożenia należytej staranności przy wyjaśnianiu okoliczności naruszenia, a także działania z poszanowaniem godności i dobrego imienia pracowników i osób, których dotyczy zgłoszenie.
16. Jeżeli osobą, której dotyczy zgłoszenie, jest Rektor, przepisy Procedury stosuje się odpowiednio, z tym że odniesienia do Rektora, o których mowa w ust. 9 i ust. 11 oraz § 6 ust. 2 należy roznieć jako odniesienia do Przewodniczącego Rady Uczelni.
17. Jeżeli zgłoszenie dotyczy osoby powołanej w skład Komisji ds. wyjaśniania naruszeń lub sekretarza Komisji, Rektor wyłącza taką osobę z prac Komisji podczas tego postępowania i na jej miejsce powołuje inną osobę.
18. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych oraz podlegli im pracownicy są zobowiązani do współpracy z Komisją ds. wyjaśniania naruszeń podczas prowadzenia przez nią postępowania wyjaśniających.

§ 6

Ochrona sygnalisty

1. Ochronie podlegają osoby, które dokonały zgłoszenia, jeśli działały w dobrej wierze, tj. na podstawie uzasadnionego podejrzenia mającego podstawę w posiadanych informacjach, które obiektywnie uprawdopodobniają zgłaszane naruszenia.
2. Tożsamość sygnalisty nie może być ujawniona innym osobom niż Rektor oraz członkowie Komisji ds. wyjaśniania naruszeń, a także Rada Uczelni w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 16, chyba że sygnalista wyraził na to zgodę.
3. Dane osobowe sygnalisty mogą zostać ujawnione wyłącznie w przypadku, gdy ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa w związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy, w tym w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie.
4. Przed dokonaniem ujawnienia, o którym mowa w ust. 3, należy powiadomić sygnalistę o tym zamiarze, przesyłając w postaci papierowej lub elektronicznej wyjaśnienie powodów ujawnienia jego danych osobowych, chyba że takie powiadomienie zagrozi postępowaniu wyjaśniającemu lub postępowaniu przygotowawczemu, lub sądowemu.
5. Wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane żadne działania odwetowe ani próby lub groźby zastosowania takich działań.
6. Do zakazanych działań odwetowych należą w szczególności:
 - 1) odmowa nawiązania stosunku pracy;
 - 2) wypowiedzenie lub rozwiązanie bez wypowiedzenia stosunku pracy;
 - 3) niezawarcie umowy o pracę na czas określony lub umowy na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarcie kolejnej umowy o pracę na czas określony, niezawarcie umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy na czas określony – w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
 - 4) obniżenie wysokości wynagrodzenia za pracę;
 - 5) wstrzymanie awansu albo pominięcie przy awansowaniu;
 - 6) pominięcie przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżenie wysokości tych świadczeń;
 - 7) przeniesienie na niższe stanowisko pracy;
 - 8) zawieszenie w wykonywaniu obowiązków służbowych;
 - 9) przekazanie innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
 - 10) niekorzystna zmiana miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
 - 11) negatywna ocena wyników pracy lub negatywna ocena o pracy;
 - 12) nałożenie lub zastosowanie środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
 - 13) przymus, zastraszanie lub wykluczenie;

- 14) mobbing;
 - 15) dyskryminacja;
 - 16) niekorzystne lub niesprawiedliwe traktowanie;
 - 17) wstrzymanie udziału lub pominięcie przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;
 - 18) nieuzasadnione skierowanie na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne;
 - 19) działanie zmierzające do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w szkolnictwie wyższym na podstawie formalnego lub nieformalnego porozumienia;
 - 20) spowodowanie straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
 - 21) wyrządzenie innej szkody niematerialnej, w tym naruszenie dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.
7. Do zakazanych działań odwetowych należy także wypowiedzenie umowy, której stroną jest sygnalista, w szczególności dotyczącej sprzedaży lub dostawy towarów lub świadczenia usług, odstąpienie od takiej umowy lub rozwiązanie jej bez wypowiedzenia.
 8. Przepisy niniejszego paragrafu stosuje się odpowiednio do osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia i osoby powiązanej z sygnalistą.

§ 7

Rejestr zgłoszeń wewnętrznych

1. Za prowadzenie rejestru zgłoszeń wewnętrznych jest odpowiedzialny sekretarz Komisji ds. wyjaśniania naruszeń.
2. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych zawiera:
 - 1) numer zgłoszenia;
 - 2) przedmiot naruszenia prawa;
 - 3) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób;
 - 4) adres do kontaktu sygnalisty;
 - 5) datę dokonania zgłoszenia;
 - 6) informację o podjętych działaniach następnych;
 - 7) datę zakończenia sprawy.
3. Dane osobowe oraz pozostałe informacje w rejestrze zgłoszeń wewnętrznych są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następne, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.
4. Za przegląd i brakowanie dokumentów, o których mowa w ust. 3, jest odpowiedzialny sekretarz Komisji ds. wyjaśniania naruszeń.
5. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie są zbierane, a w razie przypadkowego zebrania są niezwłocznie usuwane. Usunięcie tych danych osobowych następuje w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.

§ 8

Zgłoszenia zewnętrzne

1. Członek wspólnoty akademickiej może dokonać zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
2. Zgłoszenie zewnętrzne jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo inny organ publiczny właściwy do podejmowania działań następnych w przedmiocie zgłoszenia. W stosownych przypadkach zgłoszenia zewnętrzne są dokonywane także do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.
3. Informacje na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych można znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej organów, o których mowa w ust. 2.